

רע"פ 8148/21 - זאהידרבאשי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 8148/21

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: זאהידרבאשי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 27.10.2021 בע"פ 13457-04-21 שניתן על ידי הנשיאה ר' יפה כ"ץ והשופטים י' עדן ו-ג' שלו

בשם המבקש: עו"ד אורי בן נתן

החלטה

1. לפנייבקשהלמתןרשותערעורעלפסק דינושלבית המשפט המחוזי בבאר שבע (הנשיאה ר' יפה-כ"ץ, והשופטים י' עדן ו-ג' שלו) בע"פ 14357-04-21 מיום 27.10.2021, אשרדחהאת ערעור המבקשעלגזרדינושלבית המשפט השלום בבאר שבע (השופטי' עטר) ב-ת"פ 48166-05-20 מיום 24.2.2021, במסגרתו נגזר עליו עונש של 8 חודשי מאסר בפועל אשר ניתן יהיה לרצותם בדרך של עבודות שירות, לצד ענישה נלווית.
2. כמתואר בכתבהאישום המתוקן, ביום 20.4.2020 המבקש הגיע לבאר שבע יחד עם אחרים, שם חברו לשניים נוספים - ליאור ודניאל. לאחר שחסמו את נתיב נסיעת רכבם של המתלוננים, יצאו האחרים דניאל וליאור מרכביהם, בעוד חלקם אוחזים בידיהם אלות, וכך עשה גם המבקש, עת שהוא אוחז "דבר מה" בידו.

המבקש והאחרים תקפו את רכבם של המתלוננים, שברו את מראות רכבם, דקרו את צמיגיו וניקבו שניים מהם. בהמשך, תקף המבקש בצוותא חדא עם האחרים את המתלוננים באמצעות הכאתם דרך חלונות הרכב השבורים. כתוצאה מכך, לאחד מן המתלוננים נגרמו חבלות של ממש שהובילו לפינוי לבית החולים לצורך קבלת טיפול רפואי. מתלונן אחר הותקף באמצעות סכין במצחו וברגלו על ידי ליאור, ואף הוא פונה לבית החולים שם חתכיו נתפרו.

ביום 18.5.2020 בעת שהמבקש נעצר בעיר לוד, מסר לשוטרים את מספר תעודת הזהות של אחיו, פאדי, וטען כי שמו שלו הוא פאדי.

3. לאור האמור לעיל, יוחסו למבקש עבירות של חבלה במזיד ברכב, לפי סעיף 413 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); תקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים או יותר, לפי סעיף 382(א) לחוק; והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק.

4. המבקש והמשיבה גיבשו הסכמה להסדר טיעון אשר במסגרתו לא נכללה הסכמה לעניין העונש, ונקבע כי המבקש יישלח לקבלת תסקיר שירות מבחן. הוסכם, כי המשיבה תעתור לעונש מאסר בן 9 חודשים שיכול וירוצו בעבודות שירות, בכפוף לכך שהמבקש ימצא מתאים לביצוען על-ידי הממונה על עבודות השירות, ואילו ההגנה תטען באופן "פתוח". לאור הסכמות אלו, על יסוד הודאת המבקש בעובדות כתב האישום המתוקן, הוא הורשע בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

5. טרם נגזר דינו של המבקש, ניתן תסקיר שירות המבחן בעניינו. בתמצית יצוין, כי לאחר שנבחנו סיכויי שיקומו של המבקש מחד גיסא, וחומרת העבירות והפגיעה במתלוננים מאידך גיסא, מצא שירות המבחן להמליץ על הטלת צו של"צ בהיקף של 300 שעות על המבקש.

6. ביום 24.2.2021 ניתן גזר דינו של בית משפט השלום. בית המשפט קבע כי הסדר הטיעון שהושג "...נוטה לקולא ביחס לרמת הענישה הראויה והנוהגת בעבירות אלו" (פסקה 13 לגזר הדין). עם זאת, נפסק כי בהתחשב בהיות המבקש נעדר עבר פלילי; סטודנט המצוי בשנה החמישית ללימודי רפואת שיניים; האופן בו הביע חרטה על מעשיו בפני שירות המבחן, הודה ונטל אחריות על מעשיו; הבעת הנכונות לשתף פעולה עם ההליך הטיפולי; והענישה שהושתה על השותפים לאירוע העברייני - הסדר הטיעון סביר וניתן לאמצו, כך שגזר דינו של המבקש ייקבע בתוך מנעד העונש שהוסכם על הצדדים.

בית המשפט הוסיף ובחן את הערכים המוגנים שנפגעו ממעשיו המבקש, וכן את מדיניות הענישה הנוהגת, וקבע כי הסדר הטיעון מגלם את מרבית שיקולי הקולה העומדים לזכות המבקש. בית המשפט הוסיף ושקל את נסיבות האירוע מהן עולה כי המבקש היה נכון לפעול בהתנהלות אלימה כלפי אנשים שכלל לא הכיר ואף לא התגרו בו. כמו כן, התחשב בין היתר בעקרון אחדות הענישה, הנזקים שנגרמו לקורבנות, חלקו הפחות של המבקש באירוע ביחס לאחרים שנטלו בו חלק, המלצת שירות המבחן ושיקולים נוספים.

בשקלול כל זאת, נגזר על המבקש עונש של 8 חודשי מאסר בפועל; 10 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור כל עבירת אלימות מסוג "פשע" למשך 3 שנים; 5 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור כל עבירת אלימות מסוג "עוון" ו/או

"איומים" משך שלוש שנים; קנס כספי בסך של 6,500 ש"ח או 50 ימי מאסר תמורתו; וצו מבחן למשך שנה.

7. המבקש ערער על גזר דינו לבית המשפט המחוזי בטענה כי על בית משפט השלום היה להימנע מהרשעתו. בקיצור רב יצוין, כי טענותיו בערעור מוקדו בטענה כי הרשעתו והעונש שנגזר עליו מוטעים ואינם הולמים את נסיבותיו האישיות וחלקו ה"שולי" באירועים מושא כתב האישום.

כמו כן, המבקש חלק על קביעת בית משפט השלום כי הסדר הטיעון שהושג מקל עמו, וכן הדגיש את משמעות הרשעתו על עתידו המקצועי - שכן לימודי רפואת השיניים להם הקדיש כ-5 שנים ירדו לטמיון לאור רישומו הפלילי בשל הרשעתו.

ערעור המבקש נדחה. בית המשפט המחוזי עמד על כך שיש לבצע איזון בין האינטרס האישי של הנאשם לבין האינטרס הציבורי באכיפה מלאה של הדין, וכן ציין כי הימנעות מהרשעה היא בגדר חריג שבחריגים. עניינו של המערער, כך נקבע, אינו עונה על התנאים האמורים - הן משום שלא מדובר במקרה חריג המצדיק אי הרשעה, והן משום חומרת מעשיו.

עוד צוין, כי אף לפי ההנחה כי הרשעת המבקש תקשה עליו לקבל הסמכה כרופא שיניים, מעשיו החמורים אינם מאפשרים תוצאה אחרת מלבד הרשעה. ובלשונו של בית המשפט המחוזי:

"התקיפה הבריונית של המערער, יחד עם אחרים, ותוצאותיה, מחייבים הרשעה והעברת מסר חד וברור, כי אין לעשות שימוש באלמות, וזאת גם אם ייגרם נזק קונקרטי למערער עקב ההרשעה."

8. מכאן הבקשה שלפניי.

לטענת המבקש, נסיבותיו ה"מיוחדות" - ובפרט גילו הצעיר בעת ביצוע העבירות וכן העובדה כי סיים לאחרונה לימודי רפואת שיניים באוקראינה, מצדיקות את ביטול הרשעתו. עוד טוען המבקש, כי לא ברור מדוע למרות שבית המשפט המחוזי היה ער להשלכות הרשעתו על הסמכתו כרופא שיניים, בכל זאת החליט שאין אפשרות לסיים את ההליך ללא הרשעה.

המבקש שב וטוען כי נדרש היה לאמץ את המלצת שירות המבחן, ולהעדיף בעניינו את "הפן הטיפולי" כך שיוטל עליו צו של"צ בהיקף נרחב, חלף הרשעתו. עוד מוסיף המבקש כי בית המשפט היה צריך להקל בעונשו גם משיקולי שיקום נוכח תסקיר שירות המבחן שהתקבל בעניינו.

9. דין הבקשה להידחות.

10. כידוע, בית משפט זה לא ייעתר לבקשת רשות ערעור ב"גלגול שלישי", אלא אם הבקשה מעלה סוגיה משפטית עקרונית,

החורגת מעניינו הפרטי שלה המבקש, אואם מתעוררים בנסיבות העניין שיקולי צדק ייחודיים, לרבות עיוות דין (רע"פ 6000/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (5.9.2021)).

11. הבקשה שלפניי, מתחילתה ועד סופה, עניינה בנסיבותיו הפרטניות של המבקש ותו לא. היא אינה מעלה, ודומה שאינה מתיימרת להעלות, סוגיה משפטית עקרונית החורגת מכך.

12. בית משפט זה שב וקבע, אף לאחר כניסתו לתוקף של תיקון 113 לחוק, כי יש להימנע מהרשעת נאשם ככל שמתקיימים שני תנאים מצטברים – האחד, כי הרשעתו של הנאשם צפויה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו או בעתידו, והשני כי סוג העבירה, על רקע נסיבות המקרה, מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי ביתר שיקולי הענישה (ע"פ 5446/15 חנימוב נ' מדינת ישראל (3.3.2016)); רע"פ 2327/19 אדוארדו נ' מדינת ישראל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (19.5.2019)).

13. נוכח זאת, הבקשה אף אינה מגלה שיקולי צדק ייחודיים, או חשש ממשי לעיוות דין. הן בית משפט השלום, והן בית המשפט המחוזי, דנו בהרחבה בטיעוני המבקש, אשר התמקדו – אז כהיום – בנסיבותיו האישיות, ופירטו את הכרעתם באופן מנומק. לא מצאתי כל שגיאה בקביעותיהם, ודאי שלא כזו המצדיקה התערבות ב"גלגול שלישי".

מעשיו של המבקש, במסגרתם נטל חלק בתקיפה אלימה מרובת משתתפים כלפי מתלוננים אשר הוא כלל אינו מכיר, חמורים ביותר. חרף זאת, נגזר עליו לבסוף עונש קל ביותר, תוך שבית משפט השלום התחשב במלוא הנסיבות אשר יש בהן כדי להצדיק הקלה בעונשו. כפי שקבע בית המשפט המחוזי בצדק רב, אין כל מקום להקל עם המבקש עוד יותר ולבטל את הרשעתו.

14. אכן, ייתכן שלהרשעת המבקש תהיינה השפעות של ממש על עתידו המקצועי. אמנם יש להצר על כך, אך נזקו הפרטני של המבקש – יציר כפיו של מעשיו החמורים – נסוג בנסיבות דן מפני התכליות אשר הרשעתו משרתת, כגון הוקעת מעשה העבירה שביצע וגילום הביטוי להוכחת אשמתו הפלילית תוך הרתעת היחיד והרבים מפני מעשים דומים (ע"פ 2392/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (12.8.2021)). כפי שצינתי בעניין אחר:

"איני מקל ראש בדבר השלכותיה הקשות של הרשעת המבקש על סיכויי העסקתו בעתיד, אולם דומה כי ביטול הרשעתו עלולה לחתור תחת התכליות העומדות ביסוד האחריות הפלילית המוטלת בעבירות בטיחות בעבודה, בין היתר בשל הצורך למנוע עבירות דומות בעתיד. במקרים כגון אלו, נדרשים שיקולים כבדי משקל אף יותר מגדר הרגיל כדי לסטות מן הכלל לפיו "משנקבעה אחריותו של אדם בפלילים, יש להרשיעו" ... נוכח האמור, אין מקום לשקול את ביטול ההרשעה בעבירה חמורה זו" (רע"פ 2205/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (28.3.2018)).

אמנם דבריי שם נכתבו ביחס לעבירות בטיחות בעבודה, אך למרבה הצער הדברים מתאימים, אולי אף ביתר שאת, ביחס לעבירות אלימות אשר מהוות חזון נפרץ במחוזותינו.

15. מובן גם, כי לא נפל כל פגם בבחירת בית המשפט שלא לאמץ את עמדת שירות המבחן, אשר לצדחשיבותה,

מהווה המלצה בלבד (רע"פ 3681/19 שבתאי נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (13.6.2019)).

16. הבקשה הנדחית אפוא.

ניתנה היום, כ"ה בכסלו התשפ"ב (29.11.2021).

שׁוֹפֵט
